

Esti Hírlap

Előfizetési árak:

Debreczenben: Vidéken:
 Egész évre .. 10.-kor: 16.-kor:
 Fél évre ... 5.-kor: 8.-kor:
 Negyed évre 2.50 - 4.-kor:
 - éves szám ára 11.-kor

Politikai napilap

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BALASSA SÁNDOR.

KIADÓ ÉS LAPTULAJDONOS:

HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Darabos-u. 7. Telefon: 4-12.

Debreczen és Hajdúvár-
megye egyellen délután

- napilapja -

Megjelenik vasárnap
kivételével minden nap
- délután 4 órakor -

Az Esti Hírlap telen jelentései.

A tripoliszi hadjárat.

Tengeri ütközetek.

Török hajók elsüllyednek.

Buda pest, okt. 2. A török-olasz harc teljes erővel tört ki szombat óta. A ma érkezett táviratok véres tengeri csatákról számolnak be.

Pánisból jön az első hír, hogy Konstantinápolyból érkezett jelentés szerint a Dardanella-szorosban volt szombat éjszaka az első nagyobb csata, amely alkalommal három török hajót süllyesztettek el az olaszok.

Az olasz hajóraj ugyanis a törökök Tripoliszba való útjának eleje vágta s Beiruth közeleiben vártak meg a török hajókat. Mikor a török hajók feltűntek, az olaszok ágyutűzzel fogadták azokat. A hajók közül három elsüllyedt, 2 torpedónaszád elmenekült. A harc óriási szenzációit kelt Európaszerte. Az olasz hajók a Dardanellák körül feltartóztatják a közlekedő hajókat. A török hajókra pedig azonnal tüzezni kezdenek.

A beiruthi ütközetről még azt jelentik, hogy az olasz hajók ágyuzását viszonyozták a törökök, azonban kárt nem tettek az olasz hajókon.

Konstantin ápoly, okt. 2. Az országban a zűrzavar óriási. A beiruthi harc nagy pánikot okozott. A kormány a külföldi hatalmakhoz fordul segítségért, hogy a további harcot megszüntesse Olaszország.

Róma, okt. 2. A beiruthi véres ütközet híre ide is elérkezett. A török hajók elsüllyesztése nagy örömet keltett. Tripoliszból azt jelentik, hogy ott minden esőndes.

Tragédia a fővárosban.

Egy főhadnagy gyilkos tette.

Budapest, okt. 2. Ma hajnalban a fővárosban véres tragédia játszódott le. Egy szatmári honvédfőhadnagy revolverrel lőtte agyon Lázár Ödön honvédfőhadnagyot, mert megtudta, hogy viszonyt folytat a feleségével.

A gyilkos főhadnagy Barth Róbert. Szatmáron az 5. gyalogezrednél szolgált. Felesége Okolicsányi Erzsébet, aki megismerkedett néhány év előtt Lázár Ödön honvédfőhadnagy-

gal. Barthné és a hadnagy között szerelmi viszony volt, amely a házasesetét elviselhetetlené tette Barth Róbertre. A főhadnagy kérte a feleségét, hogy szüntesse meg viszonyát, de az asszony kijelentette, hogy nem teheti, mert nagyon szereti Lázár Ödönt s az volt a szándéka, hogy elváljék férjétől, hogy szerelmesének felesége lehessen.

Erre azonban nem került sor, mert a család ellenezte, hogy Barthné elváljon az urától s így a civódás napirenden maradt a házastársak között. Szombaton Barthné levelet írt Lázár Ödönnek, akit Budapestre helyeztek, hogy várja meg vasárnap egy József-köruti kávéházban. Lázár megjelent a találkán, de Barthné nem utazott Budapestre, mert időközben megtudta, hogy Lázár könnyelmű ember.

Az asszony hegyett a férj, Barth főhadnagy utazott a fővárosba s ma hajnalban felkereste Lázár Bajnok-utca 20. számú lakásán, ahol Márkus Aladár nevű barátjával lakott. Lázár lümpolásból tért haza s alig feküdt le, amidőn a szolgálja bekopogott hozzá:

— A hadnagy urat keresik — jelentette a szolga.

Lázár kiment az előszobába s maga előtt találta Barth főhadnagyot. Rövid szökváltás után Barth revolvert rántott s föbe lölte a hadnagyot, aki holtan terült el a földön.

Barth maga jelentkezett felettes hatóságánál, amely letartóztatta. Lázár Ödön hadnagy tehetséges íróember volt.

A képviselőház ülése

Budapest, okt. 2. A képviselőház mai ülését negyed 11 órakor nyitotta meg Kabos Ferencz alelnök. Bemutatta atörvényhatóságok és népgyűlések feliratait. Majd névszerniti szavazásokat ejtettek meg. Ezután Ivánka Imre a véd-erőjavaslatok ellen szólait fel és határozati javaslatot terjesztett elő, hogy 1915. évtől kezdve a honvédelmi kormány hasson oda, hogy csak olyan tiszteket nevezzenek ki, akik magyarul beszélnek és innak. Majd Lukács pénzügyminiszter telett Deésy Zoltán interpellációjára és kijelentette, hogy az 1912 évi költségvetést pár nap múlva beterjeszti.

Az igazi hazafiak házszabálya.

Horánszky Lajosé az érdem, hogy a mai áldatlan helyzetben kijelölte a legszebb, leg-egyenesebb és kétségkívül a leghazafiasabb irányt.

A magyar parlamentarizmus végre is 48-ban született. Szelleme akkor még szűzi érintetlenségben töltötte a fellegeket. Az a házszabály tehát, melyet a negyvennyolc első népképviselői országgyűlése magának alkotott, feltétlenül csak a magyar nemzeti parlamentarizmus hamisítatlan szellemének terméke lehet. Horánszky Lajos ezt a házszabályt kereste fel, ezt tárta legy cikkben most a nyilvánosság elé és ezzel az elszáradó, elfonnyadó magyar alkotmányosság kicserepedett ajkait a nemzeti parlamentarizmus ősforrásának hűsítő cseppjével enyhítette.

A fölfedezett szabály nem is sok és végtelenül egyszerű. Negyvennyolcban a legelső parlament kilenc nagynevű hazafit küldött ki egy házszabálytervezet elkészítése végett. A tervezet egy hét alatt megvolt. Ezt azután két napig tárgyalta a Ház plénuma és létrejött a végleges házszabálytervezet, mely a mai helyzet szempontjában láolyan világos és határozott, hogy mindössze két, egyenkint két sörös szakaszával teljesen lehetetlenné tenné azt a játékot, mely a nemzet kárára, a magyar politika lérettség szegyenévé és az ország felháborodására most a pralamentben folyik.

Az egyik szakasz így szól: «Kéreimeket a képviselőházban sem egyesek, sem küldöttségek nem hozhatnak.» Ez a szakasz tehát apadiktikusán lehetetlenné teszi azt, hogy úgy, amint az most történik, mindennap egy csomó kérvény kerüljön a Ház asztalára és a parlament törvény hozói köteletségének teljesítése helyett e kérvények fölött való névszerniti szavazgatás gye-rekesen gonosz játékkal pocsékolja a drága időt. A másik szakasz pedig ezt mondja: «A kérdést a többség beleegyezésével az elnök bármikor szavazásra teszi föl.» Az előmunkálatokból és a vitákból, melyek ezt a szakaszt, ennek megformulázását megelőzték, megállapítható az, hogy a negyvennyolcas képviselőház ezt a rendelkezést úgy értelmezte, hogyha a többség megakar szavazni egy javaslatot, de a kisebbség szavazása sok beszéddel, hosszas huzavonával akadályozza, akkor a többség határozással a vita befejezését és a szavazást. Mert — mondta akkor báró Kemény Zsigmond — a

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

parlamentnek az a hivatása, hogy mennél sürgetőbbben, mennél több törvényt alkosson.

Nyilvánvaló, hogy a negyvennyolcas törvényhozás is gondolt az obstrukció lehetőségére és nyitott szemmel, tudatosan megakartta védelmezni az obstrukció lehetőségével szemben a többségi akarat érvényesülését, melyet 1848-ban minden önzetlen hazafi az alkotmányosság tényének tartott. Hogy a védelem teljes legyen, a képviselőház megengedte az ezekenek a tanácskozási rend megbontóival szemben a karhatalom alkalmazását is. Sőt magát ezt a házszabályt is már a klotür alkalmazásával szavazták meg. Bezárták a vitát, holott voltak még feliratkozott szónokok. Valóságos «zsebkendő szavazást» rendeztek a mai ellenzéki terminológia szerint. És a kisebbségnek eszébe sem jutott csak egy szóval is megütközni azon, hogy a többség feltétlenül érvényre juttatja a maga akaratát. Hiszen ez a többségnek nemcsak joga, hanem kötelessége.

Ime ez a magyar parlamentarizmus képe ezernyolcszáznegyvennyolcban. Ebben a házszabályban lüktet a magyar nemzeti parlamentarizmus hamisítatlan, igazi szelleme. Ez az alkotás kell, hogy mintakép és eszmény gyanánt álljon a mai nemzedék előtt. Ezt a példát a mai ellenzéknek is tisztelni kell és tanulnia kell tőle. Mert azok a mai műharcosok, akik most obstrukciónak, a múltban csak azt bizonyították be, hogy őrszemkedni, elveket kikapcsolni, kvótát emelni és hatalmaskodni tudnak a «hazáért». De azok az igazi hazafiak, akiknek a többségi elv diadala volt a parlamentarizmus áfája, azok aztán, mikor a sors úgy kívánta, a hazáért szenvedni, nyomorogni, számkivetésben sorvadni, sőt golyótól, akasztófától meghalni is tudtak!...

Ez a példa mutatja meg, mi az igazi hazafi házszabálya: az obstrukció-e, vagy annak letörése a nemzet érdekében?...

Rendelet a mozgósításról.

Városi és megyei tisztviselők nem hivatnak be.

Ugyátszik, hogy a tripoliszi olasz kaland nyomában igencsak nagy zavarok fognak keletkezni a Balkánon. Erre vall az, hogy a monarchia is hadikészülődéseket tesz, bár eddig még csak titokban, azonban abból a rendeletből, amelyet ma küldött a belügyminiszter Hajdu vármegyének, és Debrecen városához, meg lehet állapítani, hogy a jövő esztendőben mozgósítás lesz.

A miniszter a rendeletében kijelenti, hogy csak «esetleg» várható a mozgósítás, de nincs kizárva, hogy pozitív meghatározásokat jelző rendelet fogjon a közel jövőben a törvényhatóságokhoz érkezni.

A mozgósításról szóló rendelet szövegének rövid kivonata így hangzik:

A belügyminiszter körrendeletben felhívta a vármegyei és a városi törvényhatóságokat, hogy a fennálló gyakorlatnak megfelelően a közös hadsereg, valamint a magyar királyi honvédség kötelekéhez tartozó azoknak a vármegyei és városi tisztviselőknek névjegyzékét, akiknek állásaira a jog- és államtudományi tanulmányok bevégzésének igazolása megkivántatik, s akiknek az 1912. év folyamán esetleg elrendelendő mozgósítás egész tartamára polgári alkalmaztatásukban való meghagyása a közszolgálat érdekében elkerülhetetlenül szükségesnek mutatkozik, a szokásos minta szerint külön a közös hadsereghez és külön a honvédséghez tartozó egyénekre nézve két-két példányban azonnal állíttassák össze s a névjegyzékek másodpéldányait legkésőbb november 20-ig minden sürgelés bevárása nélkül terjesszék föl.

Elsimultak a vármegyeház építésének az akadályai.

Az építési bizottság engedett.

Hajdu vármegye székházának az építését sok mindenféle körülmény késleltette. A vármegye vezetősége azonban, az agilis Kovács Gyula alispán elsősorban: elhárították erős munkával mindezeket az akadályokat. Legutóbb a tervező Jámbor és Bálint műépítésznek az a bejelentése tette kétségessé az építés folytatását, hogy az épülő vármegyeház egyes falai a tervezetnél vékonyabbaknak készülnek, ami pedig ellenkezik a Debrecen város által megállapított építési szabályrendelettel.

Most azonban örömmel jelenthetjük, hogy a vármegyei székház építésének ez az utolsó akadály is végleg elsimult.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy Bálint és Jámbor műépítészek feleslegesnek tartották a tervezett falvastagság betartását a nem teherhordó, u. n. mellékfalaknál. Az építést tehát így hajtották keresztül. A baj csupán az volt, hogy Jámbor és Bálint a tervtől való eltérést csak akkor jelentették be a vármegyének, amikor az építés már nagyban előrehaladt. A vármegye által kiküldött bizottság a felülvizsgálat során igazat adott a tervező műépítésznek. Most már nem volt más hátra, mint Debrecen város építési bizottságával elintézni a szabályrendelettel ellenkező építés ügyét.

Kovács Gyula alispán közbenjárására a városi tanács, mint építési bizottság, Hajdu vármegye székházának építésénél az építési szabályrendelettel való eltéréstől eltekintett, illetve az építkezés további folytatása elé akadályokat nem gördített.

Ezzel aztán elsimult a vármegyei székház építésének legutolsó akadályja is. Az építkezés olyan gyorsan halad, hogy bizony remélhetjük a székháznak még a tavaszon való tető alá kerülését. Hajdu vármegye székháza a sok akadály ellenére is idejében fel fog épülni.

Debrecen város közgyűlése.

Miféle tárgyal a jog- és pénzügyi bizottság?

Holnap, kedden délután ülést tart Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága. Az ülésen a még elő nem készített közgyűlési tárgyakat fogja javaslatokkal ellátni.

A napirend a következő:

Ifj. — Orosz László felebbezése drágasági pótlékának visszatartása ügyében kelt 13.679/1911. sz. határozat ellen.

Lőw Alajos kérvénye a községi kötelekbe leendő felvétel kilátásba helyezése iránt.

A debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság értesítése Debrecen sz. kir. városnak a III-ik lakbér-osztályba sorozása tárgyában.

Jakab Jenő kérvénye a Piac-utcán elarusító bódék felállítására engedélyadás iránt.

A vízvezeték kiépítése ügyében hozott tanácsai határozat ellen beadott felebbezések.

Pavlovits Károly helybeli műépítész ajánlata a Kossuth-utca 20. és 22. számú telkek között hasítandó új utca ügyében.

Márkus Miksa ajánlata a tulajdonát képező Vendég-utca 4. sz. házas telkének megvétele iránt.

A Sipos-féle föld vételi ügye.

M. kir. belügyminiszteri rendelet a hordó-jelzési szabályrendelet tárgyában.

A Perge-féle József kir. herceg utcai ház utáni föld eladási ügye.

Kozma Péter volt utcaseprő kegdyj iránti kérvénye.

Özv. Torma Sándorné kegdyj iránti kérvénye.

Özv. Nagy Károlyné kegdyjfelemelés iránti kérvénye.

Kozma Imre ny. rendőr nyugdíjilletmény felemelés iránti kérvénye.

Egyéb esetleges folyó ügyek.

Rostás főkapitány és Széchenyi váradai püspök.

A püspök autója.

Egy nagyváradai laptársunk írja:

A püspöki rezidencia körül nem is sejtik, hogy napok óta milyen fontos levélváltások történtek a debreceni és a nagyváradai rendőrség között, még pedig legkevésbé sem arról, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a tripoliszi annexióval szemben, hanem Széchenyi Miklós gróf hatalmas, pompás autója állott a megbeszélés középpontjában. Rostás István, a debreceni rendőrség igrálmata és tekintélyt nem ismerő főkapitánya kezdte meg a diplomáciai tárgyalásokat.

— El kell ítélni a püspököt — mondotta — mert vétett a B. M. ellen. A tárgyalások későbbi folyamán azonban kiderült, hogy a püspököt mégsem lehet ám elítélni, mert az automobil tulajdonosául Bréhm Lőrinc püspöki titkár van bejelentve. Így keletkezett a következő hivatalos átirat:

«Tekintetes rendőrkapitányi hivatalnak

Nagyvárad.

Hivatkozással a mai napon kelt 8287. szám és Bréhm Lőrinc automobil ügyére vonatkozó megkereséseinkre, hivatalos tisztelettel felkérem címet, hogy amennyiben nevezett gépjárművet forgalomban engedély nélkül tartaná, avagy azt gépjárművezetői igazolvánnyal el nem látott egyén vezetné, úgy a megtorló eljárást ellene haladéktalanul folyamatba tétetni sziveskedjék, mivel az 57.000—911. szám B. M. rendelet 76. és 79. §§-ai értelmében e cselekmények kihágást képeznek s 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők.

Debrecen, 1911 szeptember hó 27-én.

Rostás,

rendőrfőkapitány.

Ezt a rendkívül komoly hangú hivatalos írást Gerő Armin főkapitány azzal a szigorú utasítással küldte le a kihágási ügyosztályhoz, hogy Bréhm Lőrinc ellen sürgősen indítsa meg a kihágási eljárást s az ítéletről 30 napon belül okvetlenül tegyen jelentést.

Hiába: az egyenlőség korában még a püspök autóját is szakembernek kell vezetnie. Mindamellett valószínű, hogy Bréhm Lőrincet ezért a kis hibáért nem fogják elzárni, csak az idejekorán az autó el nem gázol valakit.

Választás a nádudvari kerületben.

Papp Elek utóda.

Az öreg Papp Eleket, a nádudvari kerület országos képviselőjét, akit eddigben gazdag múlt után betegsége miatt gondnokság alá helyezték, a képviselőházban megfosztották mandátumától. Itt Debreczenben is az öreg képviselő kerületében nyílt titok volt ez hónapokkal ezelőtt, azonban addig, míg a törvényszék gondnokság alá helyező végzését meg nem küldte, nem lehetett a kerületben a mandátum sorsa fellet intézkedni.

Annakidején az Esti Hirlap megírta, hogy a nádudvari kerületben ősszel lesz a választás. Ez be is következett, mert mint értesülünk, a választást október hó végén fogják megejteni. A mozgalmak már megkezdődtek a kerületben s jelöltként több nevet emlegetnek. A függetlenségi párt jelöltjén kívül a munkapárt is állít jelöltet Domahidy Viktor szatmármegyei nagybirtokos személyében, aki több községben igen népszerű ember a választók előtt.

Mihelyt Kovács Gyula alispán a képviselőház elnökségének végzését megkapja, hogy a választást 30 napon belül rendelje el, Hajdumegye központi választmánya összeül, hogy az intézkedéseket megtegye a választásokra. A központi választmány tüzi ki a határnapot, melyen a pártok mérkőzni fognak.

SZINHÁZ.

A színház megnyitása.

Szombat este nyitotta meg Zilahy a színházat. Fall Leó «Babuska» című darabját választotta ki megnyitó előadásul. A direktor, de meg a tagjai sem óka, hogy a darab nem talált oly fogadásra, mint Fall Leó népszerű és ösmerő operettje, az «Elvált asszony».

Főként a librettó valami olyan banális, silány, hogy még az a néhány gyönyörű zeneszám, mely különben Fall zseniálisát bizonyítja, kár ebben a darabban.

Az operette-személyzet több új tagja lépett fel a Babuskában. Az első impresszió, hogy az operett-személyzetnek nyert csatája van. Különösen kiemeljük az új tagok közül Csanády Irmát. Kedves, természetes a játéka, de ami a legfontosabb, rendkívül kellemes, tiszta csendűségi alt-hangja van. Jól esett hallanunk, — hiszen évek óta nélkülöztük az alt-énekessőt — üde, iskolázott hangját, mely époly tiszta úgy az alsó, mint a felső regiszterekben.

Az új subrett, Borbély Lili temperamentumos színész, kiről véleményünket akkor mondjuk el, ha teljesen megfelelő szerephez jut, olyan szerephez, ahol énekművészetet is kell nyújtani.

Torday Erzsébet egy nem neki illő szerepben lépett fel. Erőteljes, szeszta hangja van, amihez hozzájárul szép színpadi megjelenése és diszkrét játéka.

Kassay, az új buffóban kiváló erőt látunk, ugyszintén Falussyban, a baritonistában is. — Utóbbi, bárha mint naturbursch lépett fel, meggyőzőtt már most is ügyes, tulzástól ment játékaról.

A régi tagok közül Ligeti, Deesy voltak jók.

A közönség, mely felig töltötte meg a színházat, rokonszenvesen fogadta a szereplőket, majd jobban felmelegedve, erősen tüntetett főként Csanády és Borbély Lili mellett. (I. j.)

HIREK.

A harcmezőről.

— Beszélgetés. —

Olasz: Bon zsornó!
Török: Szalem.
Olasz: Hogy van, kicsikém?
Török: Kösz. Elég rosszul!
Olasz: No látja. Majd jobban lesz ezután.
Olasz: Hogy-hogy?
Török: Ugy, hogy én Tripoliszt most okkupálom.
Török: Más baja nincs?
Olasz: Ne rezonirozz, öcsém, te ifju török, mert baj lesz.
Török: Allah il Allah!
Olasz: Hiába kapaszkodsz az öreg szakállába, neked már lóttünk.
Török: Kedves rokon; miért mindez? Hisz a kutya se bántott benneteket.
Olasz: Eppen itt van a kutya eltemetve.
Török: Nem értem.
Olasz: Van egy jó magyar közmondás: Az erősebb kutjának van mindig igaza.

— **A gazdasági bizottság ülése.** Vasárnap délelőtt a gazdasági bizottság Medgyaszay Miklós tanácsnok elnöklele alatt ülést tartott, amelyen a többiek között foglalkozott a Kontsek-féle kertészeti-telep megvételének ügyével. Mint ismeretes, a telep megvételét a város közgyűlése már elvileg elhatározta, de a határozatot megfelelőbbézték. A miniszter a felelősséget elutasította azzal, hogy egy elvi határozatot nem lehet megfelelőbbézní. A miniszter Debreczenbe küldött egy országoshírű szakértőt, aki a miniszternek tett jelentésében a kertészet megvásárlását nem ajánlja. A gazdasági bizottság is ugyanily értelmű javaslatot tesz a közgyűlésnek. A bizottság javasolta, hogy a város az országos kertészeti egyesületbe 200 koronával alapítotagként lépjen be.

— **Változás a reáliskola vezetésében.** Fazekas Sándor c. főigazgató, aki betegeskedése miatt hosszabb ideig szabadságon volt, október 1-én ismét átvette az igazgatói tisztséget, amelyet f. évi május hava óta dr. Kardos Albert töltött be helyettes igazgatói minőségben.

— **Egy új palota veszedelme.** Az Alföldi takarékpénztár cífra palotája alig készült el, máris baj van vele. Tegnap ugyanis a Bika előtt álló rendőrszem jelentette a rendőrségnek, hogy a II. emelet frontját díszítő lapkövek meglazultak és leváltak. Délután 3 lapkö a földre zuhant, de szerencsére senkit se talált. A rendőrség egyelőre elzárta a veszedelmes ház környékét. A bajok miatt a pénztárat az építőket fogja elővenni.

— **A «Magyar Figyelő»** október elseji száma új évfolyamot kezd meg. Ez a kezdet beváltja a «Magyar Figyelő»-höz fűzött mérész várakozásokat, másrészt sokat ígérő perspektívát ad a jövőre nézve. Aktuális politikai kérdéseinkkel foglalkozik Plósz Sándor súlyos cikke, amelyben Andrassy Gyula gróf fel fogásával az obstrukcióról polemizál és dr. Kun József tanulmánya «A magyar parlamentarizmus»-ról, amelyben Réz Mihály és Andrassy Gyula gróf által felvetett kérdések tisztázására vállalkozik. Kortörténeti tanulmányt gróf Tisza István írt «Az angol főrendiház válsága» címen, amelyben a nagy államférfiúnak kvalitásaival és a kiváló történésznek ragyogó stílusával ismerteti azon eseményeket, amelyek az angol főrendiház utolsó válságához vezettek. Alexander Bernát «A magyar tanárság pszichéje»-ről mond el elméletileg és gyakorlatilag súlyos és megfontolandó igazságokat. Érdekes költeményeket írtak még Palágyi Menyhért, Kacsóh Pongrác, Ambrus Zoltán, Szabolcska Mihály, stb. A «Magyar Figyelő» előfizetési díja negyedévre 6, félévre 12 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

— **A száguldó szörny.** Berettyóújfaluból írják lapunknak: Csütörtökön egy Debreczenbe száguldó gépkocsi a Baross-utcán elütötte Birizdó János váncsodi lakost és egy lovat, úgy, hogy az a sérülésbe másnapra beledőglött. Az automobil — melynek számát senki sem jegyezte meg, — gyors iramban tova száguldott s így nincs kin a balesetért kereskedni.

— **A Stencinger-ház portáléi.** A tanács Weisz Ignác kereskedőnek a Stencinger-ház portáléit hajlandó lett volna eladni 500 koronáért. Weisz ezt az összeget az összes kirakatokért adná meg. Az összesért a tanács 600 koronát kér s felhívta az ajánlattevőt, hogy 3 nap alatt nyilatkozzék.

— **Kiütötték a szemét.** Nagy Sándor Nyilas-telepi legény mulatós természetű ember. A fél szemével fizette meg ennek Nagy Sándor az árát. Vasárnap éjszaka italozás közben összeveszett valamely régi haragosával, aki aztán mikor este fél 10-kor haza akart menni, az utcán megtámadta. Verekezés közben a támadó kiütötte Nagynak a fél szemét. A mentők szállították be a kórházba a szerencsétlen embert. A rendőrség keresi Nagy Sándor ösmeretlen megtámadóját.

— **Kirchner Béla képkiallítása.** Igazán szép és becses művészi dolgokat tár elénk Kirchner Béla budapesti kiállító festőművész Teleky-utca 10. sz. alatti kiállítása. Egy egész sereg szebb-nél-szebb tájkép, portré és genre kép fogadja a belépőt. Különösen a tájképek dominálják az igazán műziséssel elrendezett kiállítást. Meg kell állapítanunk, hogy Kirchner Béla nemes kvalitásokkal rendelkező festő, akiről csakis a szó legjobb értelmében állapíthatjuk meg azt, hogy — nem mesterember. Ő magáért a művészetért dolgozik. És azok az eszközök, amelyeket munkájánál igénybe vesz, azok dicséretreméltó törekvésének és művészszeretetének az eredményei. Nekünk különösen a Kirchner tájképei tetszenek a legjobban. Kirchner a régi iskolához tartozik, képeit szinte az aprólékosságig kidolgozza, ami azonban nem jelenti azt, hogy meg nem látja a jellegzetes, nagy vonásokat is. A képkiallítás sikeréhez nagyban hozzá járulni az is, hogy a kiállított képek igazán «mesés» olcsóak.

— **Megérkezett** a Remény-kávéházba egy kilenc tagu nagy tamburica női zenekar. Tisztelettel Weisz M.

— **A Debreczeni Agrárbank Szövetkezet** intézete helyiségében II. évi rendes közgyűlést a szövetkezeti tagok élénk érdeklődése mellett 1911. szeptember 28-án tartotta meg. Kovács László, az intézet vezérigazgatója mint a közgyűlés elnöke a megjelent tagok üdvözlése után örömmel mutat rá azon tényre, hogy az intézet al efolyt két év alatt nemcsak hogy az alapszabályokban körvonalozott céloknak teljes egészében megfelelt, hanem céltudatos vezetés mellett az eddig elért eredmény biztos alapot képez a jövő fejlődésére; majd beterjesztette az igazgatóság és felügyelő-bizottság javaslata alapján az 1910—11. üzleti évre vonatkozó zárszámadásokat és jelentéseket, ezzel kapcsolatban a mérleg helybenhagyása, nyereség felosztására az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény tekintetében tett előterjesztést. A közgyűlés az igazgatóság javaslatát elfogadta s a szokásos felmentvényt megadta. A közgyűlés az igazgatóságba dr. Fekete Lajos kisujszállási ügyvéd, földbirtokost, dr. Hegedüs István Debreczen sz. kir. város tb. jegyzőjét, dr. Liszt Nándor, Hajduvármegye tb. főorvosát, Loykó Nándor földbirtokost s Osztrogonácz János vezérigazgatót, a felügyelő-bizottságba dr. Váradai Ödön ügyvéd, s vezérigazgatót választotta meg.

— **A rendőrségi palota.** Megirtuk, hogy a város tanácsa szombaton tartott ülésén a rendőrségi palota ügyével foglalkozott s kikötötte, hogy a tervezett utcanyílás esetén Pavlovits Károly készítse el a rendőrpalota tervrajzát. Pavlovits bejelentette, hogy ingyen tervet nem készít. A tanács a beadványt áttette a jog- és pénzügyi bizottsághoz.

— **Szerencsétlenül járt italos fővel.** Mohanner János golya-utcai lakos vasárnap éjszaka ugyancsak felöntött a garatra. Részegen tántorgott haza. Bandukolása közben elesett és olyan szerencsétlenül, hogy össze-vissza törte magát. Különösen a fején kapott súlyos szürási sebeket az utca köveitől. A szerencsétlenül járt részeg embert a mentők vették pártfogásukba.

Kirchner Béla budapesti k állító :: festőművész ::

képkiallítása

Debreczen, **Teleki-utca 10. sz. alatt megnyílt.**

(A görög kath. templomhoz közel.)

A kiállítás nyitva egész nap. Díjtalanul megtekinthető.

Tévedések játéka.

Az eltűnt 1000 korona.

Hol ébredt fel Stefán Rafáel.

Furcsa eset esett meg Stefán Rafáel debreczeni sertéskereskedővel. Igazán a «tévedések játéka» illik be az ő históriája. Tessék csak elképzelni: bemegy a halápi csárdába és hogy-hogy nem, másnap reggel Vámospercs állomáson ébred fel. Mindez még semmi. Ezer korona van a zsebében, jól elzárva a belső pénztárcájában. A pénztárca meg is van, de az ezer korona hiányzik belőle.

Stefán Rafáel uram pedig semmire sem emlékezik. Eppen semmire. Csak végtelenül csodálkozik azon, ami rajta megest...

A minap ugyanis jó vásárt csinált Stefán. Aldomásra betért a halápi csárdába. Imre János a korcsmáros a csárdában. Derék, magyar ember, jól ellátja a vendégeit. Stefán is jó bort kért tőle — hát a korcsmáros uram a javából adott. Azt nem akarja bevallani Stefán, hogy berugott tőle. Ő azt mondja, hogy elaludt a csár-

dában. A korcsmáros azonban azt állítja, hogy eltávozott.

A vége pedig az lett a dolognak, hogy Stefan Rafáel reggelre a vámospécsi vasuti állomás várótermében találta magát. Hogy hogyan került oda, arról bizony nem tud számot adni. Még kevésbé arról, hogy hova lett az ezer koronája.

A csendőrség megindította a nyomozást ebben az érdekes ügyben. Már eddig is kiderítettek annyit, hogy Stefan bizony nem józántából távozott el a korcsmából. Imre Jánosuram lökte ki részegen. Most a halápi csárdában nem türik meg a garázda, részeg embert...

Most már csak mégis kérdésnek marad az, hogy hogy került Stefan Rafáel Vámospécsre és hová lett az 1000 koronája? Valószínű, hogy a csendőrség hamarosan ki fogja deríteni a leve-dések játékát...

REGÉNY CSARNOK.

A szép Delila.

Folytatás

Abel sietett vissza a kastélyba.

Ott a nagyságos ur követelte elő az Ivor bizonyítványát és arra ő is megcsóválta egy kicsit a fejét. Volt benne vagy hat szekunda. Ujra kell az iskolát járni. Sebaj, legalább az Abelka eggyel előbbre kerül és könnyebben fogja az Ivorkát tanítani. (Ha az ugyan repülő cipőkkel nem felelné az oktatásról)

Mademoiselle Apollonia a Terebes ur há-tán keresztül pislogott a bizonyítványba. Igye-kezett is menten megtenni a maga észrevételeit. — Natürlich! Az a piszkos zsidó gyerek megakadályozta a tanulást. Elcsábította és lebeszélte. Minek mellette ez a csunya zsidó gye-rek? Phi! Már a szagát is érzem. Hol a par-fümöm?

Terebes Nikodém ur azonban egy lesújtó pillantással felelt:

— Madmázell! Hogy beszélhet ilyen zölde-ket? Hisz az a kis zsidó gyerek tiszta jelessel jött haza.

— Az ilyen zsidó azt is meg tudja hamisítani, mint a váltót — veté ellen a kisasszony.

Erre az uraság egyszerűen kiszította a szo-bából. Fonyogott almának, keserű mandulának nevezte, mire az sikoltva menekült a pavillonba, hogy ott kiírja magát.

De itt jött bele éppen a legrejtetesebb le-vegőbe.

Ott volt az a piszkos zsidó gyerek. Moso-lyogva közelített felé, mikor meglátta s így szólt:

— A kedves, jó madmázellnek hoztam Pestről egy könyvet.

A kisasszony borzadva hátrált:

— Mire a könyvet? — kérde fanyar, meg-vető arccal, és nyitott tenyereit maga elé nyuj-totta, hogy az a «belpoklos» zsidó gyerek ne közelítsen hozzá.

— Francia termék; Checassieré eredeti munkája.

— Hol vette?

— Egy fiút tanítottam, az abból spórolt pénzen vettem kegyednek.

— Mi a címe? — kérde most már kíván-csian, de azért még mindig óvatosan hátrálva.

— A szépség ápolása, — felelt Abel.

Erre a kisasszony egyszerre megfélekezett a zsidó-szagról, hevesen szaladt a fiuhoz és kiragadta a könyvet.

— Mutassa!

Rögtön elkezdte forgatni.

— Érdekes történetnek voltam tanuja abban a házban, — veté oda a fiu.

A kisasszony mohón végigforgatta a köny-vet, majd odaszólt:

— Mi az az érdekes? Mondja el.

Azzal Apollonia kisasszony végighuzta a pavillon ablaka előtt a rézkarikákra húzott zöld függönyt. A fiut a függöny elé ültette, ő a függöny mögé ült, orrához emelte a parfümös üveget s azon a függönyön keresztül kezdte kihallgatni a fiut, úgy, mint valami gyóntató-

páter, hogy közte és a fiu közt legalább egy lepal legyen. Így nem érzi a zsidó szagot.

A fiu aztán elmondta, hogy ahol ő tani-tott és e pénzt kapta, ott is volt egy oly kedves, szép, jólelkű, szelid nevelőnő, mint az Apol-lonia kisasszony. (Nem is olyan bücsű ez a zsidó gyerek!)

A házhoz járt egy feketeszakállas szép dok-tor. Egyszer ő csöndben ült a gyermekszobában, odakünn a doktor és a nevelőkisasszony azt hitte, hogy senki sem látja őket, hát teremtő isten, a szóltan doktor magához öleli a ne-velő-kisasszonyt.

A fiu pihenőt tartott. Apollonia kisasszony ideges kíváncsisággal rozszogatta:

— Tovább, tovább! A kisasszony siki-tott?

— Dehogyan sikitott. Összetapadtak az aj-kaik és csókolódtak. En elmondtam a dolgot a tanítványom apjának.

Folytatjuk.

Szépírásu leány

felvétetik

lapunk kiadóhivatalába.

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkellemebb szórakozó helye

Debrecen város közönségének.

Szombat: 2 előadás. Este 7-9 óráig.

Vasárnap és ünnepnapok: 3 előadás: 9-11 óráig.

d. n. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig

Nétköznap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik

Modern utcai

három szoba,

előszoba,

konyha, éléskamara és
mellékhelyiségekkel

vízvezeték és villanyvilágítással
berendezve

November hó 1-sejére
kiadó.

Darabos-utca 7. szám.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlal-mas-rend tulajdona. Elsőrangú kén-s hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes isz. pürdők, iszapborogatások, uszo-dák, külön hőlgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitiinő ered-ménnyel használhatnak főleg csuzosbántalmak-nál és idegbajok ellen. — Ivó-kura a légző-szervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelé-s intányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Igazgatóság.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debrecen, Darabos-utca 7. sz. (saját-há z)Telefon 412.

Apró hirdetések.

Tíz szőlő 50 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők.

Ha nincs pénz és szüksége van vászon asztalterítő, szövet és csipkefüggöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fianel takarók férfi és női felöltők, kész férfi, fiu öltönyre, vagy tükör, kép és butor csekély heti, vagy havi részletre. — Városi, megyei és állami tisztviselők kedvezményben részesülnek. Tisztelettel Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2. Telefon 885.

Zongorórákat ad felelősség mel-lett gyakorlott, lelkiismeretes urnő kezdőknek és haladóknak. A zenetanárno gar. ntálja a tanítvány elvállalása esetében a sikert: kitű-nő módszere mellett még a leg-gyengébbeknél is, vagy a legelha-nyagoltabbul tanítottaknál a leg-rövidebb idő alatt. Cím a kiadó-hivatalban.

Nap- és Esőernyő

gyári raktár

Debrecen, Sas-utca 3. sz.

Raktáron tartok és készítek min-dennemű ernyőket, leggye-sze-rűbbtől a legdivatosabb kivitel-ben, javítások és áthuzások ol-csón és pontosan eszközölhetnek. A n. é. közönség pártfogását kérve, tisztelettel

Wiener Herman

nap- és esernyő készítő

Debrecen,

Sas-utca 3-ik szám.

Gallá-
rok, tele-
fonok,
csongók,
villanyo-
zó gépek
és alkat-
részek
leg-
nagyobb
raktára.

Mindenféle

villamos berendezéseket,

legjobban, gyorsan és jutányosan

készít

FÖLDVÁRI L.

Legjobb gyártmányu motorok, Wolfbramm-égők. — Kerékpárok javítása, nikkelezése, zománoozása.

Üzleti telefon 168. Gyári telefon 816

Tanuló fevétetik.